

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/97/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1217217508
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1217217508.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobcu: J. A. W., F. X, W., G.: XX XXX XXX, proti žalovanému: H. X..H..E., T. T. G. X/A, W., G.: XX XXX XXX, zastúpenému W. & I. X..H..E., D. XX, W.Y., G.: XX XXX XXX, o zaplatenie 29.879,20 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 30.01.2019, č.k. 8C/38/2018-109, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti m e n í tak, že žalobu zamieťa.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 29.879,20 eura s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 3.300 eur od 19.4.2017 do zaplatenia, zo sumy 6.563,86 eura od 18.5.2017 do zaplatenia, zo sumy 6.671,78 eura od 17.6.2017 do zaplatenia, zo sumy 6.671,78 eura od 19.7.2017 do zaplatenia, zo sumy 6.671,78 eura od 16.8.2017 do zaplatenia, v zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu 13.9.2017 domáhal od žalovaného nájomného 29.879,20 eura s úrokom z omeškania 8% ročne zo sumy 3.300 eur od 19.4.2017 do zaplatenia, zo sumy 6.563,86 eura od 18.5.2017 do zaplatenia, zo sumy 6.671,78 eura od 17.6.2017 do zaplatenia, zo sumy 6.671,78 eura od 19.7.2017 do zaplatenia, zo sumy 6.671,78 eura od 16.8.2017 do zaplatenia a na náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky 40 eur. Žaloba bola odôvodnená tým, že žalovaný uzatvoril 17.8.2015 so žalobcom zmluvu o nájme nebytových priestorov v A. X. P., P. XX v W. a žalovaný dohodnuté nájomné 29.879,20 eura (vrátane úhrad za služby) napriek výzve žalobcu neuhradil.

3. Žalovaný namietal, že žalobca nie je aktívne legitimovaný, pretože prenajímateľom nebytových priestorov bol štát, Slovenská republika a žalobca je iba správcom, prostredníctvom ktorého Slovenská republika v spore koná. K uvedenému žalobca poukázal na to, že je štátnou príspevkovou organizáciou, a okrem toho vykonáva aj podnikateľskú činnosť v súlade so zákonom č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a že je v zmysle zákona č. 374/2014 Z.z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon č. 374/2014 Z.z.") oprávnený konať v mene štátu, k čomu poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave z 30.10.2015 sp. zn. 8Cob/158/2013 a tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/11/2005.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že 17.8.2015 žalobca ako správca uzatvoril v mene prenajímateľa Slovenskej republiky so žalovaným ako nájomcom zmluvu o nájme nebytových priestorov podľa ustanovenia § 13 zákona č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 278/1993 Z. z.“) a podľa ustanovenia § 3 a nasl. zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 116/1990 Zb.“) v spojení s ustanovením § 663 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „zmluva“). Predmetom nájmu bol dočasne prebytočný nehnuteľný majetok štátu v správe prenajímateľa, a to nebytové priestory v A. X. P., X. X. P. XX Q. W., bližšie špecifikované v čl. II zmluvy a účelom nájmu bolo prevádzkovanie verejnej lekárne (čl. III zmluvy). V súlade s čl. VI zmluvy bolo nájomné určené na 75.597,85 eur ročne (6.299,82 eur mesačne), splatné do 15. dňa v mesiaci, za ktorý sa nájom platí. Podľa čl. VII zmluvy, cena služieb poskytovaná prenajímateľom nájomcovi nebola zahrnutá do nájomného, a túto platí nájomca prenajímateľovi po vyúčtovaní, pričom preddavky určené prenajímateľom podľa nákladov v minulom roku, je nájomca povinný platiť mesačne spolu s nájomným. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou 18.4.2017, žalobca vyúčtoval žalovanému sumu 6.698,76 eur za nájom a služby za obdobie apríl 2017, faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou dňa 17.5.2017, žalobca vyúčtoval žalovanému sumu 6.671,78 eur za nájom a služby za obdobie máj 2017, faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou 16.6.2017, žalobca vyúčtoval žalovanému 6.671,78 eur za nájom a služby za obdobie jún 2017, faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou 18.7.2017, žalobca vyúčtoval žalovanému sumu 6.671,78 eur za nájom a služby za obdobie júl 2017 a faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou 15.8.2017, žalobca vyúčtoval žalovanému sumu 6.671,78 eur za nájom a služby za obdobie august 2017.

5. Zistený skutkový stav súd posúdil podľa ustanovení § 1 písm. a), § 3 ods. 1 až ods. 4 a § 7 zákona č. 116/1990 Zb., § 1 ods. 1 písm. a), § 3 ods. 1 a ods. 2, § 13 ods. 1 až ods. 3 zákona č. 278/1993 Z. z., § 517 ods. 1 prvá veta a ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len "nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z.").

6. K námietke nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25.2.2003 sp. zn 2Cdo/94/2002, uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod. č. 87, ročník 2004, podľa ktorého pohľadávkami štátu sú v zmysle ustanovenia § 2 zákona č. 278/1993 Z. z. len také pohľadávky, z ktorých je štát oprávnený priamo. Správu pohľadávky štátu vykonáva správca v mene štátu; správca k pohľadávke štátu nemá žiadne oprávnenie a je len orgánom štátu, ktorý môže pri správe pohľadávky konať. Z pohľadávok, ktoré vznikajú v súvislosti s výkonom správy hmotného majetku štátu, je oprávnený konať priamo správca. Správca je oprávnený vykonávať vlastnícke práva štátu v medziach zákona ústavne konformným spôsobom. Správa majetku štátu je teda právnou formou výkonu štátneho vlastníctva a právnou formou výkonu základných oprávnení vlastníka (držať vec, užívať ju a nakladať s ňou. Správca majetku štátu vykonáva správu majetku štátu vlastným menom a na vlastnú zodpovednosť. Podľa uvedeného rozhodnutia priamymi pohľadávkami štátu, kedy je nevyhnutné v konaní označenie štátu ako žalobcu v zastúpení správcom v zmysle ustanovenia § 135 CSP, sú dane, poplatky, pokuty a pod. Priamymi pohľadávkami štátu sú aj pohľadávky výslovne upravené v zákone, ako napr. pohľadávka štátu na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa ustanovenia § 456 Občianskeho zákonníka, ak toho, na úkor koho sa bezdôvodné obohatenie získalo, nemožno zistiť, pohľadávka štátu voči tomu, komu bol uložený trest prepadnutia majetku podľa ustanovenia § 51 Trestného zákona a pod. Aj tieto (originálne) pohľadávky štátu z dôvodov vyššie uvedených sú však spravované správcom. Správca takej pohľadávky štátu nemá k nej žiadne oprávnenie a je len orgánom štátu, ktorý je oprávnený pri správe pohľadávky konať. Správu takej pohľadávky vykonáva správca v mene štátu.

7. V prejednávanej veci podľa súdu prvej inštancie išlo o správu hmotného majetku štátu a v takýchto prípadoch je oprávnený konať za štát priamo správca, pričom vychádzal aj z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu a nevidel dôvod sa od neho odchýliť. V súlade s uvedeným považoval žalobcu za vecne legitimovaného v konaní na vymáhanie pohľadávky vzniknutej pri správe hmotného majetku štátu. Na uvedenom podľa neho nič nemení ani to, ako bol prenajímateľ v zmluve o nájme, z ktorej pohľadávka vznikla, bol ako prenajímateľ označený priamo správca, alebo bol ako prenajímateľ označený štát spolu s uvedením toho, kto za štát ako správca koná. Za štát pri správe jeho hmotného majetku koná správca, ktorý aj v tomto prípade uzatvoril zmluvu o nájme so žalovaným, a následne vzniknutú pohľadávku z nej

si priamo správca uplatnil na súde, čím využil prostriedok na ochranu majetku štátu v zmysle ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z.

8. Žalovaný pohľadávku žalobcu zo zmluvy o nájme nerozporoval, ani netvrdil, že by ju bol, čo i len sčasti uhradil, preto súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovanému uložil povinnosť uhradiť žalobcovi 29.879,20 eura. Keďže sa žalovaný dostal do omeškania s platením nájomného v období od apríla do augusta 2017, súd mu uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi aj úroky z omeškania v zákonnej výške (o 5 percentuálnych bodov vyššej ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania), t.j. vo výške 5% ročne z priznanej sumy, a to odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti jednotlivých faktúr až do zaplatenia.

9. Súd žalobu v časti prevyšujúcej zákonný úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžných súm zamietol, nakoľko nejde o obchodnoprávny vzťah, keďže správa majetku štátu sa vykonáva vo verejnoprospešnej a nepodnikateľskej sfére. Výšku úrokov z omeškania určil v podľa ustanovenia § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., keďže nebola zmluvnými stranami dohodnutá. Z dôvodu, že medzi stranami sporu nejde o obchodnoprávny vzťah (§ 1 ods. 1 písm. a) zákona č. 278/1993 Z. z.) súd zamietol žalobu aj v časti paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur, ktorú si žalobca uplatnil podľa Obchodného zákonníka.

10. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 2 CSP v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ako v prevažnej časti úspešnej strane sporu (neúspešný bol len v nepatrnej časti príslušenstva), nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

11. Proti rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý žiadal napadnutý rozsudok vo vyhovujúcej časti a v časti o nároku na náhradu trov konania zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že v konaní nespochybňoval, že žalobca je oprávnený v predmetnej veci konať v mene štátu, ale namietal, že v pozícii žalobcu mala v tomto konaní vystupovať Slovenská republika ako nositeľ hmotného práva, a nie žalobca, ktorý v tomto prípade mal konať v mene a na účet štátu.

12. Žalovaný poukázal na to, že účastníkom záväzkovoprávneho nájomného vzťahu, bol on na strane nájomcu a na strane prenajímateľa bol štát (Slovenská republika), a nie žalobca. Žalobca síce aj v danej veci vykonáva správu majetku štátu, čo však znamená, že v tomto konaní by mal byť subjektom konajúcim v mene štátu a nie vo vlastnom mene.

13. Požiadavku na riadne označenie subjektu vystupujúceho na strane žalobcu podľa žalovaného určuje aj ustanovenie § 135 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak je stranou štát, v žalobe sa označuje uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná. Z predložených listín, najmä nájomnej zmluvy je zrejmé, že účastníkom hmotnoprávneho vzťahu na strane prenajímateľa bol štát. Preto aj pre riadne prejednanie skutkového stavu veci je žiadúce, aby stranou sporu vyvolaného takýmto hmotnoprávnym vzťahom bol subjekt totožný s účastníkom tohto hmotnoprávneho vzťahu, teda štát. Nakoľko žalobca formuloval a podal žalobu vo vlastnom mene, t. j. tak, že za osobu žalobcu označil seba a nie štát, došlo k začatiu súdneho konania, v ktorom osoba vystupujúca na strane žalobcu nemá subjektívne hmotné právo, ktoré žiada v tomto konaní priznať. Súdu prvej inštancie vytkol, že nevzal na zreteľ uvedenú argumentáciu a v odôvodnení rozsudku sa obmedzil iba na konštatovanie, že žalobca koná ako správca majetku štátu a ako taký môže inicovať v mene štátu súdne konanie, čo však žalovaný nespochybňoval. Súd prvej inštancie sa tak vôbec nevysporiadal s jeho základnou námietkou, a to, že stranou sporu nemal v tomto konaní byť žalobca, ale Slovenská republika.

14. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie v otázke aktívnej vecnej legitímácie považuje s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ročník 2004, pod č. 87, za správny a riadne odôvodnený a preto ho žiada potvrdiť.

15. V odvolacej replike žalovaný uviedol, že nemožno akceptovať posúdenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu odkazom na rozhodnutie najvyššieho súdu z roku 2004, pretože toto bolo prekonané novším

rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13.5.2015 sp. zn. 8 Cdo 111/2015, na ktoré poukazoval už pred súdom prvej inštancie a podľa ktorého v prípadoch týkajúcich sa práv a povinností vyplývajúcich zo správy majetku štátu vystupuje v súdnom konaní štát. Uvedené v plnom rozsahu reflektuje aj gramatický výklad relevantného ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z., podľa ktorého: „Slovenská republika ako právnická osoba vlastní majetok a nakladá s ním prostredníctvom správcov majetku štátu v súlade s týmto zákonom. Správca podľa § 1 ods. 1 písm. a), b) a d) môže nadobúdať majetok len do vlastníctva štátu. Správca majetku štátu vykonáva právne úkony pri správe majetku štátu v mene štátu. Správca koná v mene štátu pred súdmi a inými orgánmi vo veciach, ktoré sa týkajú majetku štátu, ktorý spravuje, alebo sporného majetku, ktorého správcom by mal byť podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov“. Uvedol, že zhodne s touto interpretáciou ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. rozhodujú aj iné všeobecné súdy (rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 21. 5. 2012 sp. zn. 6Csp/24/2016).

16. Žalobca podvažoval uvedené vyjadrenie žalovaného za účelové a poukázal na judikatúru, ktorá podľa neho nebola prekonaná (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 94/2020 a sp. zn. 2 Cdo 11/2005) Zdôraznil, že nie je rozpočtovou, ale príspevkovou organizáciou, ktorá vykonáva aj podnikateľskú činnosť a náklady na túto činnosť musia byť kryté výnosmi, ktoré nie sú originálnymi pohľadávkami štátu.

17. Odvolací súd vyzval strany sporu v zmysle ustanovenia § 382 CSP k možnému použitiu § 2 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 278/1993 Z.z., § 3 ods. 2 a ods. 3, 4 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 374/2014 Z.z., na prejednávanú vec.

18. Žalovaný k tejto výzve uviedol, že z ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z.z. jednoznačne vyplýva, že správca majetku štátu vo veciach, ktoré sa týkajú majetku štátu, ktorý spravuje, alebo sporného majetku, ktorého správcom by mal byť podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov, koná pred súdmi a inými orgánmi v mene štátu. Zopakoval svoje predchádzajúce vyjadrenie a zdôraznil, že ak podľa nájomnej zmluvy bol účastníkom hmotnoprávneho vzťahu na strane prenajímateľa štát, je žiaduce aby stranou sporu vyvolaného takýmto hmotnoprávnym vzťahom bol subjekt totožný s účastníkom tohto hmotnoprávneho vzťahu, teda štát.

19. Žalobca zopakoval, že je štátnou príspevkovou organizáciou zriadenou Ministerstvom zdravotníctva SR za účelom poskytovania zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti podľa zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, má vlastnú právnu subjektivitu, koná prostredníctvom štatutárneho orgánu a ako správca vymáha svoje pohľadávky ex offo na základe zmocnenia v zákone a nie na základe osobitného splnomocnenia štátu.

20. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) preskúmal rozsudok súd prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, po výzve zaslanej stranám sporu, aby sa vyjadrili k možnosti použitia ustanovení § 2 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 278/1993 Z.z. a § 3 ods. 2 a ods. 3, § 4 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 374/2014 Z.z. na rozhodnutie vo veci, prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil 31.1.2023 (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP).

21. Žalobca si v prejednáwanej veci uplatnil nárok na nájomné na základe zmluvy o nájme nebytových priestorov zo 17.8.2015, ktorou prenajímateľ Slovenská republika prenajal nebytové priestory v A. X. P., P. XX, W. žalovanému za účelom prevádzkovania lekárne. Pri uzatváraní zmluvy za prenajímateľa konal správca J. A. W., ktorý podal žalobu s odôvodnením, že žalovaný nájomné vo výške 29.698,76 eura neuhradil.

22. Žalovaný v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil, legitímáciu žalobcu na podanie žaloby, ktorou si uplatnil nárok na nájomné za majetok štátu vo vlastnom mene.

23. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v subsumácii zisteného skutkového stavu pod skutkovú podstatu vyhľadanej právnej normy, ktoré vedie k záveru, či a komu súd právo priznáva ale nepriznáva. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd dopusti pri tejto činnosti omylu, t.j. keď na

správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval sice správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo zo skutočnosti naisto preukázaných vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávnym právnym posúdením je vedľa prípadov, kedy súd na zistený skutkový stav aplikuje nesprávnu právnu normu i situácie, keď súd aplikuje právnu normu na nedostatočne zistený skutkový stav, z ktorého nemožno posúdiť správnosť aplikácie práve tejto právnej normy, t.j. keď súd subsumuje zistený skutkový stav pod skutkovú podstatu normy bez toho, aby bolo naisto dané naplnenie všetkých jej zákonných znakov.

24. Súd prvej inštancie v danej veci žalobe o priznanie nájomného vyhovel s poukazom na ustanovenia § 1 ods. 1 písm. a), § 13 ods. 1 až ods. 3 zákona č. 278/1993 Z. z., na základe ktorých dospel k záveru o aktívnej legitímácii žalobcu domáhať sa nájomného za prenajatý majetok štátu. Vychádzal i z ustanovenia § 3 ods. 2 zák. č. 278/1993 Z.z., podľa ktorého je správca oprávnený a povinný majetok štátu užívať na plnenie úloh v rámci predmetu činnosti alebo v súvislosti s ním, nakladať s ním podľa tohto zákona, udržiavať ho v riadnom stave, využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo najmä k jeho poškodeniu, strate, zneužitiu alebo zmenšeniu.

25. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 278/1993 Z. z. na účely tohto zákona majetkom štátu sú veci vo vlastníctve Slovenskej republiky vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva Slovenskej republiky.

26. Podľa ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. Slovenská republika ako právnická osoba vlastní majetok a nakladá s ním prostredníctvom správcov majetku štátu v súlade s týmto zákonom. Správca podľa § 1 ods. 1 písm. a), b) a d) môže nadobúdať majetok len do vlastníctva štátu. Správca majetku štátu vykonáva právne úkony pri správe majetku štátu v mene štátu. Správca koná v mene štátu pred súdmi a inými orgánmi vo veciach, ktoré sa týkajú majetku štátu, ktorý spravuje, alebo sporného majetku, ktorého správcom by mal byť podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

27. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 374/2014 Z.z. správcom na účely tohto zákona je správca majetku štátu podľa osobitného predpisu (§ 1 ods. 1 zákona č. 278/1993 Z.z.), ak spravuje pohľadávky štátu; správcom je aj právnická osoba, z ktorej činnosti vznikajú pohľadávky, ktorých výnos je podľa osobitných predpisov príjmom štátneho rozpočtu alebo štátny orgán bez právnej subjektivity, ak podľa osobitných predpisov spravuje pohľadávky štátu.

28. Podľa ustanovenia § 3 ods. 3 zákona č. 374/2014 Z.z. správu pohľadávky štátu vykonáva správca, z ktorého činnosti pohľadávka štátu vznikla (písm. a), do ktorého pôsobnosti patrí ochrana majetkových záujmov štátu, poškodením ktorých pohľadávka štátu vznikla (písm. b) a ktorý vykonáva správu majetku štátu, s ktorým pohľadávka štátu súvisí (písm. c).

29. Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 374/2014 Z.z. správca je povinný nakladať s pohľadávkou štátu podľa tohto zákona, využívať všetky právne prostriedky na jej vymoženie a dbať, aby nedošlo k jej zániku alebo premlčaniu, zániku alebo premlčaniu práv na jej vymáhanie a k zníženiu pohľadávky štátu. Správca je povinný a) uplatňovať pohľadávku štátu riadne a včas, najmä oznamovať dlžníkovi písomnou výzvou na úhradu, že eviduje voči nemu splatnú pohľadávku štátu a upozorniť ho na následky neuhradenia pohľadávky štátu, b) viesť osobitnú evidenciu splatných pohľadávok štátu v rozsahu obsahujúcom najmä meno a priezvisko, ak je dlžníkom fyzická osoba alebo názov, ak je dlžníkom právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, sumu a dátum splatnosti pohľadávky štátu, c) vykonávať ďalšie činnosti nevyhnutné na dosiahnutie úhrady pohľadávky štátu.

30. Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 374/2014 Z.z., podľa ktorého, ak § 9,14 až 18 neustanovujú inak, správca je povinný riadne a včas a) uplatniť právo na zaplatenie pohľadávky štátu na súde, podať návrh na nútené vymáhanie pohľadávky štátu alebo uskutočniť výkon rozhodnutia podľa všeobecného predpisu o správnom konaní, b) prihlásiť pohľadávku štátu do príslušného konania, ak bol na majetok dlžníka vyhlásený konkurz, povolená reštrukturalizácia alebo dlžník vstúpil do likvidácie, c) prihlásiť pohľadávku štátu do dedičského konania, ak dlžník zomrel a správca sa o tejto skutočnosti dozvedel.

31. Podľa ustanovenia § 72 a § 73 CSP na konanie právnickej osoby pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za právnickú osobu. Na konanie štátu pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za štát.

32. V danej veci odvolací súd po preskúmaní spisu k jej právnomu posúdeniu hľadal odpoveď na otázku, či konkrétna pohľadávka z neuhradeného nájomného za prenajatý majetok štátu, je pohľadávkou štátu a na druhú otázku, či v konaní pred súdom má správca takejto pohľadávky štátu vystupovať vo vlastnom mene alebo v mene štátu.

33. Na prvú otázku dáva odpoveď ustanovenie § 2 písm. c) zákona č. 374/2014, podľa ktorého súkromnou pohľadávkou štátu je právo štátu na peňažné plnenie, iné ako podľa písmena b), v spojení s ustanovením § 3 ods. 3 písm. c) tohto zákona, podľa ktorého správu pohľadávky štátu vykonáva správca, ktorý vykonáva správu majetku štátu, s ktorým pohľadávka štátu súvisí, Spôsob ako to má urobiť, či v mene štátu alebo vo vlastnom mene (druhá otázka), je v ustanovení § 3 ods. 2 zákona č. 374/2014 Z.z., podľa ktorého správu pohľadávky štátu na účely tohto zákona je súhrn oprávnení a povinností, na ktorých základe je správca oprávnený s pohľadávkou štátu nakladať, uplatňovať a vymáhať ju v mene štátu.

34. Okrem zákona o správe pohľadávok štátu, aj v zákone o správe majetku štátu je úprava, že Slovenská republika ako právnická osoba vlastní majetok a nakladá s ním prostredníctvom správcov majetku štátu v súlade s týmto zákonom. Podľa ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. správca majetku štátu vykonáva právne úkony pri správe majetku štátu v mene štátu. Správca koná v mene štátu pred súdmi a inými orgánmi vo veciach, ktoré sa týkajú majetku štátu, ktorý spravuje, alebo sporného majetku, ktorého správcom by mal byť podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov. Pochybnosti o tom, kto je oprávnený konať a zastupovať štát v súdnych sporoch, predmetom ktorých je majetok štátu a práva štátu súvisiace s majetkom štátu, ktoré zrejme existovali, boli postupne odstránené tým, že príslušajúce zákony boli doplnené o výslovnú úpravu.

35. K námietke žalovaného, že súd prvej inštancie nemal vo veci postupovať podľa záverov Najvyššieho súdu SR uvedených v rozhodnutí z 25. 2. 2003 sp. zn. 2 Cdo 94/2002 odvolací súd poukazuje na to, že najvyšší súd rozhodoval v tejto veci za iného právneho stavu, keď v zákone č. 278/1993 Z.z. nebola výslovná úprava o tom, kto, resp. akým spôsobom správca v konaní pred súdom uplatňuje práva štátu, ktorá bola do tohto zákona doplnené až zákonom č. 277/2007 Z.z. účinným od 1.7.2007 tak, že „Správca koná v mene štátu pred súdmi a inými orgánmi vo veciach, ktoré sa týkajú majetku štátu, ktorý spravuje, alebo sporného majetku, ktorého správcom by mal byť podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.“ (§ 2 ods. 2 posledná veta) a pred prijatím zákona č. 374/2014 Z. z. účinným od 1.1.2015. Najvyšší súd okrem tohto rozhodoval v skutkovo odlišnej veci o návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného z neplatnej zmluvy a nehnuteľnosť, s ktorou súvisel sa nikdy nestala majetkom štátu (súd určil kúpnu zmluvu o jej nadobudnutí štátom za neplatnú) a išlo teda o záväzkový vzťah vzniknutý plnením z neplatného právneho úkonu (§ 451 Občianskeho zákonníka). V prejednávanej veci žalobca vymáha od žalovaného nájomné za užívanie nebytových priestorov vo vlastníctve štátu, ku ktorým vykonáva správu, čo nebolo v konaní sporné, v ktorej sa uplatní ustanovenie § 3 ods. 2 zákona č. 374/2014 Z. z., že správca je oprávnený s pohľadávkou štátu nakladať, uplatňovať a vymáhať ju v mene štátu, keďže ide o pohľadávku štátu súvisiacu s majetkom štátu.

36. Aktívnu vecnú legitímáciu v občianskom súdnom konaní sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie je dôvodom na zamietnutie žaloby.

37. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil tak, že žalobu pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu zamietol.

38. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 a ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

39. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).